

IAN
McEWAN

Operațiunea
Sweet Tooth

Traducere din limba engleză
și note de Dan Croitoru

POLIROM
2017

Așa că i-am răspuns cu o întrebare:

— Deci te-au pus pe liber pentru că n-ai vrut să torni o colegă? Nu mi se pare deloc plauzibil.

Cu gesturi foarte lente, și-a scos țigările, mi-a oferit una, le-a aprins. Am mai comandat de băut. Nu mai aveam chef de încă un gin, dar nu-mi stătea capul să aleg altceva. Așa că am mai luat un rând. Aproape rămăsesem fără bani.

— În fine, a zis, nu mai vreau să vorbesc de chestia asta. Deci, cam așa stă treaba. Am terminat și cu cariera asta. Oricum, n-am crezut niciodată că o să țină prea mult. O să mă întorc acasă și o să am grija de tata. E cam confuz în ultima vreme. O să-l ajut la magazin. Poate am să și scriu ceva. Da' uite, aş vrea să-mi spui care-i treaba cu tine.

Și-apoi, cu un gest brusc de afecțiune, parcă în amintirea vechii noastre prietenii, m-a apucat de reverele jachetei mele de bumbac și m-a zgâltăit. Ca și cum ar fi vrut să mă facă să-mi vin în fire.

— Te-ai băgat tu în ceva. Ce nebunie, Serena. Poate c-or arăta ei ca niște figuranți din ăstia cu bătu-n cur, așa și sunt, da' să știi că pot să fie nasoi de tot. Se pricepe la așa ceva. Sunt *nasoi*.

— O să mai vedem, am zis.

Eram îngrijorată și complet zăpăcită, dar voi am să-o chinuiesc, să-o văd cum se frământă din cauza mea. Aproape mă amăgisem singură că dețin un secret important.

— Serena. Mie poți să-mi spui.

— E prea complicat. Și ce rost are să-ți zic? Ce-ai putea tu să faci? Ești o amărâtă, ca și mine. Adică erai.

— Ești în contact cu partea cealaltă?

Întrebarea m-a șocat. Pilită cum eram, mi-am dorit, într-un moment de nesăbuință, să am un controlor sovietic și să duc o viață dublă, să las

mesaje secrete în parcul Hampstead Heath sau, și mai bine, să fiu agent dublu, să strecor informații inutile și piste false cu potențial distructiv într-un sistem străin. Măcar îl aveam pe T.H. Haley. Și totuși de ce mi-l repartizaseră dacă mă suspectau?

— Shirley, tu ești partea cealaltă.

A zis ceva, dar cuvintele i s-au pierdut în acordurile de început de la „Knee Trembler“, una dintre melodiile noastre preferate, numai că de data asta nu ne-a mai ars de ea. Conversația noastră se încheia. Ajunseserăm într-un punct mort. Ea n-avea de gând să-mi spună de ce o dăduseră afară, eu nu voiam să-i divulg secretul pe care nu-l aveam. După un minut s-a dat jos de pe scaunul de la bar și a plecat fără să-mi spună la revedere sau măcar să schiteze un gest de rămas-bun. Nu că i-aș fi răspuns. Am mai rămas acolo o vreme, încercând să ascult ce cânta formația, să mă calmmez și să gândesc limpede. Când mi-am terminat ginul, am dat pe gât ce mai rămăsese în paharul lui Shirley. Nu știi cine mă irita mai tare, buna mea prietenă sau angajatorii care mă spionau. Trădarea lui Shirley era impardonabilă, cea a angajatorilor – terifiantă. Faptul că mă suspectau se datora probabil unei erori administrative, dar asta nu-i făcea pe Nutting și compania mai puțini terifianti. Și nici aflarea vestii că îi trimiseseră pe Străjeri să-mi facă o vizită – iar cineva, din incompetență, lăsase semnul de carte pe brațul fotoliului – n-avea darul de a mă liniști.

Fără să facă vreo pauză, formația a trecut la următorul cântec, „My Rockin' Days“. Dacă se aflau într-adevăr acolo, disimulați printre clienți și berile lor, Străjerii erau mai aproape de boxe decât mine. M-am gândit că nu le plăcea muzica asta. Tipii ăia trași la indigo probabil că preferau

melodiile mai cuminți. Zbântuiala asta trebuie că-i scotea din minti. O ușoară consolare, dar cam singura, de altfel.

M-am hotărât să mă duc acasă și să mai citesc o povestire.

Nimeni nu știa cum făcuse Neil Carder bani sau de ce trăia singur într-o vilă cu nouă camere din Highgate¹. Dacă-l întâlneau pe stradă, cei mai mulți dintre vecini nici nu știau cum îl cheamă. Era un tip obișnuit, spre patruzeci de ani, cu o față prelungă și palidă, foarte timid și cu gesturi stângace, lipsit până și de cea mai vagă pornire de-a lega o conversație banală prin care ar fi putut să înceapă să-și facă niște cunoștințe prin zonă. Dar era un om care nu crea probleme și avea grijă ca grădina și casa lui să arate bine. Dacă lumea îl mai bârfea când și când, asta se întâmpla mai ales pe seama imensului său Bentley 1959 de culoare albă, pe care îl ținea parcat în fața casei. Ce căuta un individ sfios ca ăsta cu o asemenea mașină de fițe? Alt motiv de speculații îl constituia prezența tinerei menajere nigeriene, mereu binedispusă și îmbrăcată în multe culori, care îl vizita șase zile din șapte. Abeje făcea cumpărăturile, spăla, gătea, arăta bine, iar gospodinelor din cartier, cărora nu le scăpa nimic, le plăcea de ea. Să fi fost ea oare și amanta domnului Carder? Părea așa de puțin probabil, încât lumea chiar îclina să credă. Cu bărbații ăștia palizi și tăcuți, nu se știe niciodată... Pe de altă parte, nimeni nu-i văzuse vreodată împreună, ea nu se urca în mașina lui, pleca imediat după ora ceaiului și se ducea în capul străzii să aștepte autobuzul care avea să-ăducă înapoi în Willesden. Dacă Neil Carder avea

1. Suburbie londoneză exclusivistă.

vreo viață sexuală, atunci aceasta se desfășura între patru pereti și strict între nouă și cinci.

Un scurt maraj, o moștenire consistentă, venită pe neașteptate, și o fire retrasă și prudentă, toate acestea laolaltă îi goliseră viața lui Carder. Făcuse o greșală când cumpărase o casă atât de mare într-o zonă a Londrei care îi era nefamiliară, dar nu reușea să se motiveze să-și cumpere alta și să se mute. La ce bun? Subita și considerabila lui îmbogățire îi îndepărtașe pe puținii prieteni și colegi de pe vremea când era funcționar public. Poate erau invidioși. În orice caz, lumea nu se îngrămădea să-l ajute să-și cheltuiască banii. În afara de casă și de mașină, nu nutrea mari ambiții materiale, nu avea pasiuni care puteau fi în sfârșit împlinite, nu simțea impulsuri filantropice, iar călătoriile în străinătate nu-l atrăgeau. Abeje putea fi considerată un bonus, chiar avusesese câteva fantezii cu ea, dar era măritată, mamă a doi copii mici. Soțul ei, nigerian și el, apărase poarta naționalei de fotbal a țării sale. O singură privire aruncată unei fotografii în care apărea acesta, și Carder își dăduse imediat seama că unul ca el nu era genul care să-i trezească interesul lui Abeje.

Neil Carder era un tip anost și viața pe care o ducea îl făcea și mai anost. Dormea până târziu și, când se trezea, își verifica situația investițiilor și a acțiunilor, vorbea cu agentul lui de bursă, citea ceva, se uita la televizor, se plimba prin parc și, câteodată, se ducea prin baruri sau cluburi, în speranța că o să cunoască pe cineva. Dar era prea timid să abordeze pe cineva, aşa că de fiecare dată nu se întâmpla nimic. Avea senzația că trăiește cumva suspendat, că așteaptă să înceapă o nouă existență, dar se simțea incapabil să preia inițiativa. Iar când în sfârșit această nouă viață i s-a deschis dinainte, a făcut-o în

modul cel mai banal cu putință. Mergea pe Oxford Street, aproape de capătul dinspre Marble Arch, întorcându-se de la dentistul său din Wigmore Street, când a trecut prin fața unui magazin universal. În vitrinele immense, mai multe manechine în varii posturi etalau ținute de seară. S-a oprit o clipă dinaintea lor, l-a cuprins sfiala, s-a îndepărtat, a șovăit, apoi s-a întors. Manechinelor – un cuvânt pe care va ajunge să-l disprețuiască – erau aranjate ca pentru a sugera o societate selectă care participă la un cocteil. O femeie se apleca în față ca și cum ar fi destăinuit un secret, o alta ridicase un braț alb și țeapă într-o atitudine de neîncredere amuzată, o treia, cuprinsă de o plăcintă languroasă, privea peste umăr către intrare, unde un tip cu trăsături dure, îmbrăcat în smoking se înclina ținând între degete o țigără neaprinsă.

Dar pe Neil nu-l interesa nimic din toate acestea. Se uita la o femeie Tânără care se îndepărta de grup. Studia o gravură – o priveliște a Veneției – atârnată pe perete. Studia și nu prea. Pentru că, dintr-o greșală de poziționare făcută de decoratorul vitrinei sau ca și cum el însuși se lăsase brusc purtat de imagine, în atitudinea femeii se citea o urmă de îndărătnicie, iar privirea i se fixase la câțiva centimetri de tablou, într-un colț. Urmarea un gând, o idee, și nu-i păsa cum arăta. Nu voia să se afle acolo. Purta o rochie portocalie de mătase, cu pliuri simple și, spre deosebire de toți ceilalți, era desculță. Pantofii ei – căci ai ei trebuie să fi fost – zăceaau pe-o rână lângă ușă, ca și cum îi aruncase din picioare imediat ce intrase. O persoană care iubea libertatea. Într-o mână ținea o mică poșetă portocaliu cu negru, decorată cu mărgele, în timp ce cealaltă îi atârna pe lângă corp, cu încheietura îndoarsă în afară, ca și cum s-ar fi abandonat ideii care îi venise în minte. Ori

poate unei amintiri. Capul său, ușor plecat, dezvăluia linia desăvârșită a gâtului. Își ținea buzele ușor întredeschise, ca și cum ar fi vrut să rostească un gând, un cuvânt, un nume... Neil.

S-a scuturat ca să se trezească din reverie. Știa că era absurd și a luat-o la pas cu un scop precis, uitându-se la ceas ca să se convingă că avea într-adevăr un scop. Dar de fapt nu avea. Nu-l aștepta decât casa lui goală din Highgate. Abeje va fi plecată deja când o să ajungă el acasă. Nici măcar nu va avea parte de ultimele noutăți despre unul dintre cei doi copilași, care începuse să meargă. Făcu un efort să nu-și curme pașii, conștient că îl pândeau o formă de nebunie, pentru că o idee prindea contur, devenind tot mai stâruitoare. Dădu totuși dovadă de ceva tărie de caracter, pentru că ajunsese până la Oxford Circus când hotărî să se întoarcă. Dar nu prea multă, de vreme ce a ținut-o numai într-o fugă până la magazin. De data asta nu l-a mai încercat nici un sentiment de jenă stând acolo și uitându-se lung la aceste momente de intimitate în care ea fusese surprinsă. Ce vedea acum era fața ei. Atât de gânditoare, de tristă, de frumoasă. Era așa de izolată de toate, așa de singură. Conversațiile din jur erau superficiale, le știa deja, asta nu era lumea ei, mediul ei. Ce să facă să scape de-aici? Era o fantezie drăguță, agreabilă și în acest stadiu Carder n-avea nici o problemă să accepte că era o fantezie. Această dovadă de rațiune l-a făcut să se lase și mai tare legănat de iluzii în timp ce mulțimea se scurgea pe lângă el pe trotuar.

Mai târziu n-ar fi știut să spună dacă a mai stat să cumpănească situația sau dacă a luat decizia pe loc. Când conștiința unui destin ce trebuia împlinit prinsese deja contur în mintea lui, a intrat în magazin, a vorbit cu cineva, a fost trimis la altcineva, cu o funcție mai importantă,